

Uspořádání knih v knihovně

Při uspořádání knih v knihovně je třeba přihlížet k prostorovým možnostem knihovny a jejímu vybavení. Obecně se doporučuje rozřadit fond dle čtyř základních skupin:

- Naučnou literaturu pro dospělé
- Beletrii pro dospělé
- Naučnou literaturu pro děti
- Beletrii pro děti

1. Beletrie pro dospělé

U beletrie upřednostňujeme abecední řazení podle jména autora. Doporučujeme řadit knihy na regále detailně i podle tzv. vnitřní abecedy. Tímto způsobem najdeme knihy od jednoho autora na jednom místě.

Příklad:

- B A A R
- B A L Z A C
- B A Z I N
- B E N E Š
- B E N Z O N I
- B L A Ž E K
- B O R
- B O R S K Á

Přibližně od počátku devadesátých let se na beletrii dávají barevné proužky, které rozlišují jednotlivé literární žánry (viz. příloha č. 1). Je to pomůcka pro knihovníky i čtenáře a má sloužit snadnějšímu výběru oblíbených žánrů. Kde je prostor, je možné dát některé žánry na zvláštní regály (např. romány pro ženy, detektivky, sci-fi apod.), ale doporučujeme i v tomto případě abecední řazení.

2. Naučná literatura

Naučnou literaturu řadíme podle číselných znaků Mezinárodního desetinného třídění. Mezinárodní desetinné třídění – MDT třídí naučnou literaturu podle vědních oborů na 10 základních skupin:

1. všeobecnosti

2. filosofie, psychologie, logika, morálka
3. náboženství, mytologie
4. společenské vědy
5. není obsazena
6. přírodní vědy
7. užité vědy
8. umění, hry, sport
9. jazykověda, literatura
10. vlastivěda, zeměpis, životopisy, dějiny

Přidáváním dalších číslic se upřesňuje obsah knihy:

- 5 – přírodní vědy
- 55 – geologie
- 552 – horniny
- 552.5 – usazené horniny
- 552.55 – křemičité horniny

Tímto způsobem se řadí také knihy na regále. Doporučujeme rozdělit literaturu podle první číslice, pak v rámci skupiny podle druhé, případně třetí. Další podrobnější třídění ve většině případů není nutné. Jednotlivé části je vhodné pro lepší orientaci čtenářů označit číslem a hlavním názvem skupiny MDT např. 908 – Vlastivěda, 745 – Ruční práce apod. Podle roztřídění do skupin na regále můžete vypracovat a vyvěsit v knihovně seznam skupin naučné literatury pro lepší orientaci čtenářů i vlastní. Návrh doporučeného základního roztřídění naučné literatury najdete v příloze č. 2 (je třeba řešit s ohledem na množství knih v jednotlivých skupinách MDT, můžete se poradit s pracovníky ÚRS).

3. Beletrie a naučná literatura pro děti

U dětské literatury postupujeme obdobně jako u literatury pro dospělé. Při větším rozsahu fondu můžeme zvážit, zda by nebylo vhodné zvlášť vytřídit pohádky (značeny jedním červeným proužkem) a literaturu pro nejmenší (značeny dvěma červenými proužky).

Barevné značení knih podle témat

-	
	detektivky
	sci-fi
	historické
	dobrodružné
	zamilované
	válečné
	humorné
	životopisy

Návrh doporučeného rozřídění naučné literatury dle MDT

0	Všeobecnosti
001	Záhady
03	Encyklopedie
1	Filosofie, logika, morálka
159	Psychologie
2	Náboženství
3	Společenské vědy
33	Ekonomika
34	Právo
37	Výchova, vzdělávání, školství
5	Přírodní vědy
51	Matematika
53	Fyzika
54	Chemie
57	Biologie
58	Botanika
59	Zoologie
6	Užité vědy
61	Medicína
62	Technika
63	Zemědělství, lesnictví apod.
64	Domácnost
641	Kuchařky
7	Umění
745	Ruční práce
79	Sport
8	Jazykověda
802–809	Jazyky
808	Čeština, slovanské jazyky
9	Zeměpis, geografie, dějiny
908	Vlastivěda
91	Cestopisy
912	Atlasy, mapy
929	Životopisy
94	Dějiny
940	Světové války